

Broedvogels in terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Krimpenerwaard en de Vijfheerenlanden in 2010

Vincent de Boer & Roy Slaterus

SOVON-inventarisatierapport 2010/29
Dit rapport is samengesteld
in opdracht van het
Zuid-Hollands Landschap

Broedvogels in terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Krimpenerwaard en de Vijfheerenlanden in 2010

Vincent de Boer & Roy Slaterus

SOVON inventarisatierapport 2010-29
Dit rapport is samengesteld in opdracht van
het Zuid-Hollands Landschap

Colofon

© SOVON Vogelonderzoek Nederland 2010

ISSN nummer: 1382-6255

Dit rapport is samengesteld in opdracht van het Zuid-Hollands Landschap

Illustratie voorzijde: Harvey van Diek (Blauwe Reiger) en Roy Slaterus

Wijze van citeren: Boer de V. & Slaterus R. 2010. Broedvogels in terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Krimpenerwaard en de Vijfheerenlanden in 2010. SOVON-inventarisatie-rapport 2010/29. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	4
Dankwoord.....	4
1. Inleiding	5
2. Gebiedsbeschrijving.....	6
2.1. Krimpenerwaard	6
2.2. Vijfheerenlanden.....	7
3. Werkwijze	12
3.1. Doelstelling.....	12
3.2. Werkwijze.....	12
3.3. Interpretatie en verwerking van gegevens	12
3.4. Weer.....	12
4. Resultaten.....	15
4.1. Krimpenerwaard	15
4.2. Vijfheerenlanden.....	18
4.3. Overige waarnemingen.....	21
5. Evaluatie	22
5.1. Krimpenerwaard	22
5.2. Vijfheerenlanden.....	22
Literatuur.....	24
Bijlagen	
Bijlage 1: Onderzochte soorten en status	
Bijlage 2: Aantallen territoria vastgesteld in de Krimpenerwaard tijdens door SOVON uitgevoerde kartering in 2004	
Bijlage 3: Aantallen territoria vastgesteld in de Vijfheerenlanden tijdens door SOVON uitgevoerde kartering in 2004	
Bijlage 4: Soortkaarten kartering 2010	

Samenvatting

In het voorjaar van 2010 zijn 14 terreinen van het Zuid-Hollands Landschap onderzocht op het voorkomen van broedvogels. De inventarisatie werd uitgevoerd door de auteurs van dit rapport. Het beoogde doel was een volledig beeld te verkrijgen van de huidige aantallen en verspreiding van zeldzame en schaarse broedvogels, alsmede van alle soorten van de Rode Lijst. De betreffende terreinen waren als volgt verdeeld per regio: vier lagen in de Krimpenerwaard, te weten de Veerstablokboezem (7 ha), Middelblokboezem (6,5 ha), Commissarissenlanden (4 ha) en de Hooge Boezem achter Haastrecht (40 ha); en 10 in de Vijfheerenlanden, namelijk Hoenderwiel (3 ha), Eendenkooi De Zouwe (13 ha), Quakernaak (12

ha), Polder Lakerveld (8,5 ha), Polder Lexmond (3 ha), Weverwijk (1 ha), Sonsbrug (13 ha), Over-Boeicop (15 ha) Schoonrewoerdse Wiel (11 ha) en Over-Heicop (23 ha).

Van de in de Krimpenerwaard aangetroffen soorten komen er 10 voor op de landelijke Rode Lijst (van Beusekom et al. 2005): Slobeend, Boomvalk, Grutto, Tureluur, Koekoek, Veldleeuwerik, Spotvogel, Grauwe Vliegenvanger, Matkop en Ringmus. Van de in de Vijfheerenlanden aangetroffen soorten komen er eveneens 10 voor op de landelijke Rode Lijst: Grutto, Koekoek, Steenuil, Groene Specht, Boerenzwaluw, Spotvogel, Grauwe Vliegenvanger, Matkop, Wielewaal en Huismus.

Dankwoord

De inventarisatie werd uitgevoerd door Vincent de Boer en Roy Slaterus. Zij stelden ook dit rapport samen. Belangrijke bijdragen aan de totstandkoming van het veldwerk en de rapportage werden geleverd door Anny Beckers, Rudi Terlouw en René Garskamp (Zuid-Hollands Landschap). Dries Oomen (SOVON) hielp bij het digitaliseren en het maken van kaartmateriaal. Anny Beckers en Rudi Terlouw voorzagen een eerdere versie van dit rapport van commentaar. Zij worden allen hartelijk bedankt.

1. Inleiding

Het Zuid-Hollands Landschap laat in het kader van interne kwaliteitscontroles en beheersevaluaties regelmatig inventarisaties uitvoeren in haar terreinen. Het doel van deze inventarisaties is het vastleggen van de verspreiding, aantallen, soortensamenstelling en ontwikkeling van de flora en fauna in de onderzochte terreinen. De nadruk ligt hierbij op karakteristieke en schaarse soorten en soorten met een bijzondere beschermingsstatus. Doel van de broedvogelkartering van 2010 was een volledig beeld te krijgen van de huidige aantallen en verspreiding van schaarse soorten, alsmede van alle soorten van de Rode Lijst.

In het voorjaar van 2010 zijn vier terreinen in de Krimpenerwaard en 10 terreinen in de Vijfheerenlanden geïnventariseerd op broedvogels. In de Krimpenerwaard is 57 hectare geïnventariseerd, verdeeld over de Veerstablokboezem (7 ha), Middelblokboezem (6 ha), Commissarissenlanden (4 ha) en de Hooge Boezem achter Haastrecht (40 ha). In de Vijfheerenlanden werden Hoenderwiel (3 ha), Eendenkooi De Zouwe (13 ha), Quakernaak (12 ha), Polder Lakerveld (8,5 ha), Weverwijk (1 ha), Schoonrewoerdse Wiel (16,5 ha), Sonsbrug (10,5 ha), Over-Heicop (23,5 ha), Polder Lexmond (3 ha) en Over-Boeicop (16 ha) geïnventariseerd. De inventarisatie werd uitgevoerd door Vincent de Boer (Krimpenerwaard en Vijfheerenlanden) en Roy Slaterus (Vijfheerenlanden).

De resultaten van de broedvogelkartering in 2010 vormen de basis van dit rapport. In hoofdstuk 2 wordt een beknopte gebiedsbeschrijving gegeven met de belangrijkste landschappelijke kenmerken per terrein. In hoofdstuk 3 volgt een uiteenzetting van de methode, verwerking van de gegevens en de weersomstandigheden gedurende het veldseizoen van 2010. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de kartering van 2010 voor de regio's Krimpenerwaard en Vijfheerenlanden afzonderlijk gepresenteerd en wordt in de soortbesprekingen dieper op het soortspecifieke voorkomen en, waar mogelijk, de aantalsontwikkeling ingegaan. De twee regio's blijken nogal te verschillen qua voorkomen van algemene soorten, zodat voor deze tweedeling gekozen is. Tenslotte worden in hoofdstuk 5 de bevindingen voor de belangrijkste soortgroepen geëvalueerd.

In 2004 hebben vergelijkbare karteringen plaatsgevonden in de Krimpenerwaard en de Vijfheerenlanden (Deuzeman 2004, van der Winden 2004). Zodoende was voldoende vergelijkingsmateriaal aanwezig. In de Krimpenerwaard werd de Hooge Boezem achter Haastrecht voor de eerste maal onderzocht op broedvogels.

Een lijst van de in het onderzoeksgebied onderzochte soorten en hun beleids- en beschermingsstatus is gegeven in bijlage 1. In bijlage 2 zijn aantallen van eerdere inventarisaties op een rijtje gezet en in bijlage 3 worden per deelgebied territoriumkaarten van alle onderzochte broedvogels gepresenteerd. De dataverwerking van de territoria en de productie van het kaartmateriaal is uitgevoerd met behulp van het GIS-programma ArcView. Het basismateriaal van de inventarisatie ligt opgeslagen op het SOVON-kantoor te Nijmegen.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1. Krimpenerwaard

In de Krimpenerwaard zijn de volgende vier terreinen op broedvogels geïnventariseerd (zie figuur 1 voor de ligging):

Middelblokboezem

De Middelblokboezem (6,5 ha) is gelegen in Polder Middelblok, iets ten noordoosten van Gouderak. Het terrein is een voormalige boezem, met een afwisseling van water en land omringd door open polders met een intensief agrarisch gebruik. In de loop van de jaren heeft zich een door elzen gedomineerd (veen)bos ontwikkeld, met plaatselijk een dichte ondergroei vooral bestaand uit bramen. Daarnaast zijn enkele natte schraallandjes aanwezig. Het terrein is niet toegankelijk voor publiek.

Veerstalblokboezem

De Veerstalblokboezem (7 ha) ligt ten zuidwesten van Gouda langs de Gouderakse Tiendweg. Het centrale deel van de boezem bestaat uit schraalland en moerasheide. In het zuidwestelijke deel liggen

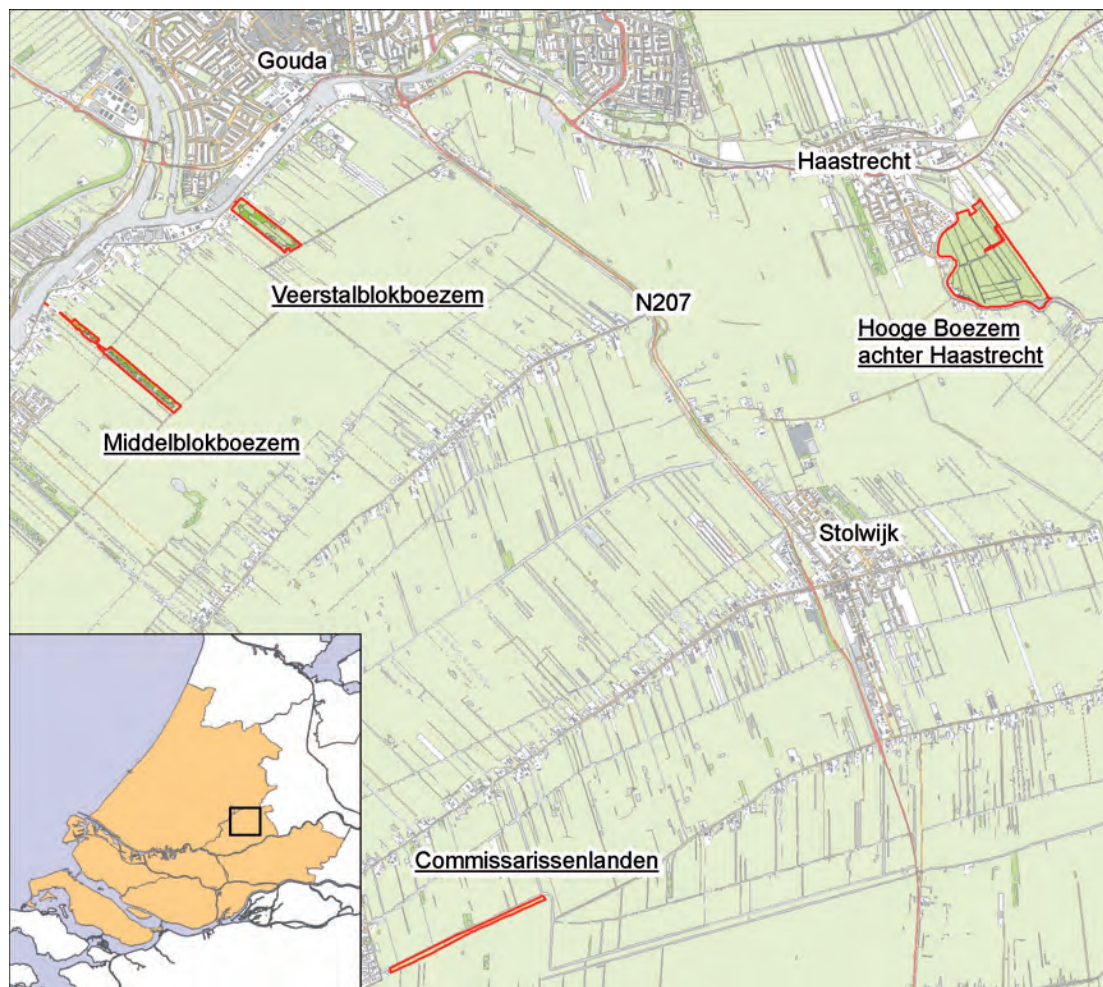
poelen met een rietkraag en de noordzijde bevinden zich enkele elzenbosjes. Aan de zuidzijde is voorts nog enig geriefhout te vinden rondom de daar aanwezige woning. Tijdens excursies is dit terrein toegankelijk voor publiek.

Commissarissenlanden

De Commissarissenlanden (4,5 ha) liggen iets ten zuidoosten van het dorp Berkenwoude. De landen liggen als een lange, smalle strook tussen de Slingerkade en de Ringsloot. Het terrein bestaat uit ruig grasland met aan de zuidzijde een vrij brede riet- en ruigtestrook met plaatselijk wilgenopslag. Het terrein is niet toegankelijk voor publiek.

De Hooge Boezem achter Haastrecht

De Hooge Boezem achter Haastrecht (40 ha) is gelegen zuidoosten van het gelijknamige stadje. Het is een open graslandpolder met aan de west- en zuidzijde een ringvaart. De percelen en de meeste sloten zijn vrij breed. Aan de oostzijde ligt een vrij brede rietrand die gefaseerd gemaaid wordt. Deze rietrand sluit aan de zuidrand aan op een met

Figuur 1. Ligging van onderzochte terreinen in de Krimpenerwaard

Figuur 2. Middelbloekboezem.

Figuur 3. Kolonie van Blauwe Reigers in Veerstalbokboezem.

Figuur 4. Commissarissenlanden.

Figuur 5. Ooievaars op nest in de Hooge Boezem achter Haastrecht.

riet omringd petgat. Aan de noordzijde bevindt zich een voormalig ooievaarsbuitenstation en aan de zuidwestrand staat een molen die momenteel gerestaureerd wordt. Middels een wandelroute langs de oost- en zuidzijde is het gebied opengesteld voor het publiek.

2.2. Vijfheerenlanden

In de Vijfheerenlanden zijn de volgende terreinen onderzocht op broedvogels (zie figuren 6 en 7 voor de ligging):

Hoenderwiel

Het Hoenderwiel (3 ha) ligt aan de westzijde van de Zouwendijk, ten zuidoosten van de autosnelweg A27 bij Meerkerk. Het terrein bestaat uit een wiel (dijkdoorbraak), extensief beheerd grasland, een klein rietperceel en enkele boomgroepen. Het terrein is niet vrij toegankelijk.

Eendenkooi De Zouwe

Eendenkooi De Zouwe (13 ha) bij Ameide, is een officieel geregistreerde eendenkooi met een afpalingsrecht. De kooiplas is een wiel dat hier

in 1377 al lag. Het kooibos bestaat uit griend en gemengd loofhout. De eendenkooi is niet vrij toegankelijk maar te overzien vanaf de Zouwendijk. Tot het onderzochte terrein behoort voorts een extensief beheerd grasland omgeven door smalle sloten.

Quakernaak

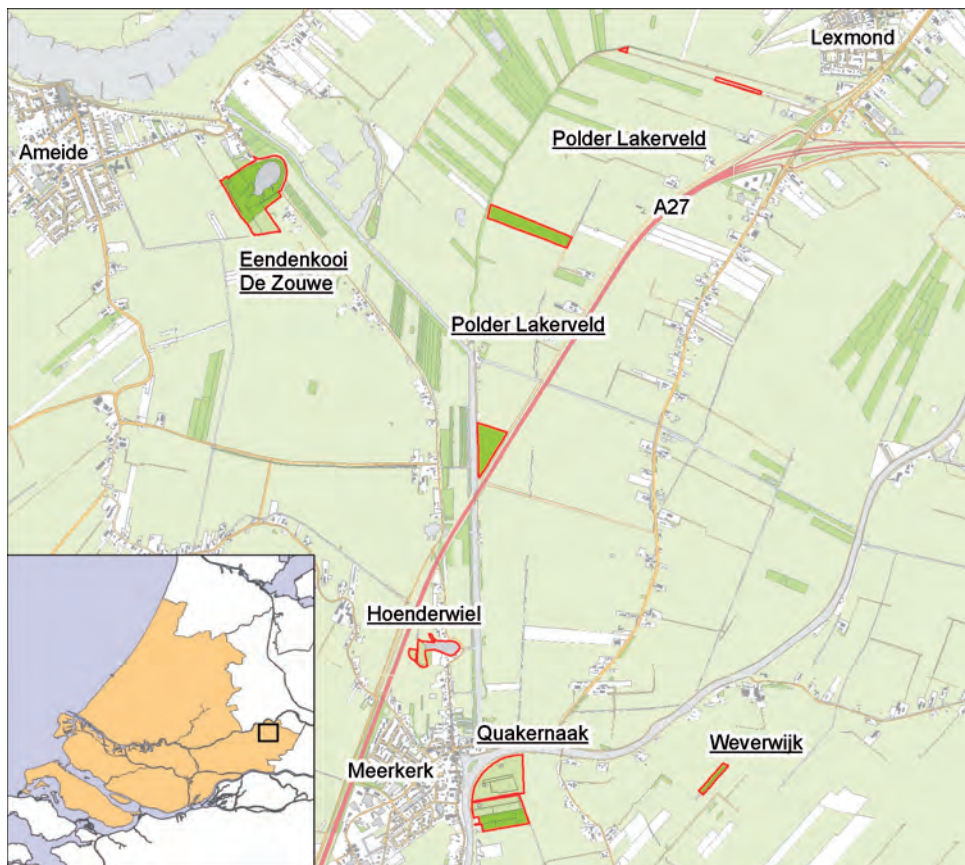
Quakernaak (12 ha) ligt ten oosten van Meerkerk en ten oosten van de Kanaaldijk. Het terrein is in het kader van de landinrichting aangelegd als landschapselement van het type natte, moerassige natuur. Het zuidelijk deel van het terrein bestaat uit griend, bos, struweel en een ruigtestrook. Het noordelijke deel bestaat uit grasland van het type dotterbloemgrasland en kruidenrijk grasland. Verder zijn er enkele poelen aangelegd en is er een wandelroute door het terrein gerealiseerd.

Polder Lakerveld

Polder Lakerveld (8,5 ha) bestaat uit vier kleine objecten en is gelegen tussen Lexmond en het bekende moerasgebied de Zouweboezem bij Ameide. Het meest zuidelijke object bestaat uit moerasbos met veel brandnetel- en rietruigte, omringd door een sloot. Het middelste object bestaat uit door wilgen gedomineerde griendcomplexen, deels recentelijk

Figuur 6. Ligging van een deel van de onderzochte terreinen in de Vijfheerenlanden (zie ook figuur 7).

Figuur 7. Ligging van een deel van de onderzochte terreinen in de Vijfheerenlanden (zie ook figuur 6).

Figuur 8. Eendenkooi De Zouwe.

Figuur 9. Polder Lakerveld.

Figuur 10. Dotterbloem in Hoenderwiël.

Figuur 11. Grutto in Quakernaak.

Figuur 12. Weverwijk.

Figuur 13. Polder Lexmond, gelegen langs autosnelweg A27.

Figuur 14. Over-Heicop.

Figuur 15. Over-Boeicop.

Figuur 16. Sonsbrug.

Figuur 17. Schoonrewoerdse Wiel.

gesneden (hakgriend). De twee noordelijke objecten bestaat uit een smalle hoogstamboomgaard en een kleine houtwal.

Polder Lexmond

Polder Lexmond (3 ha) ligt net ten zuidoosten van Lexmond langs het Merwedekanaal. De eigendommen van Zuid-Hollands Landschap worden doorsneden door de A27. Het onderzochte terrein bestaat uit relatief jong populierenbos en andere houtwallen. Het is gedeeltelijk voor publiek toegankelijk.

Weverwijk

Weverwijk (1 ha) ligt langs de doorgaande weg tussen Meerkerk en Leerbroek. Vanaf de doorgaande weg ligt het object ongeveer een kilometer de polder in. Het bestaat in zijn geheel uit natte wilgengrienden. Vanwege de afgelegen ligging en ontbreken van een openbare ontsluitingsweg is Weverwijk niet openbaar toegankelijk en heerst er rust.

Sonsbrug

Sonsbrug (13 ha) ligt langs de Diefdijk ten noordoosten van Leerdam. Het gebied bestaat uit een

grote afwisseling van terreintypen waaronder een hoogstamboomgaard, oude populierenopstanden, dichte loofbosjes, overjarig rietland, gemaaid rietland en enkele graslandjes. Het gebied is niet toegankelijk voor publiek.

Over-Boeicop

Over-Boeicop (15 ha) is gesitueerd net ten westen van de N484 richting Leerdam, nabij het gehucht Overboeicop. Het bestaat uit grienden met rietruigten, waarvan een deel zeer recent was gesneden, en dichte jonge loofbosjes. Ook komt er opgaand loofbos (vooral Zwarte Els) met een enkele oude populier voor. Daarnaast is er een hoogstamboomgaard en enige bebouwing aan de zuidzijde. Hier is tevens een parkeerplaats voor het publiek aanwezig, inclusief een wandelroute. Het meest noordwestelijke deel is afgesloten voor publiek.

Schoonrewoerdse Wiel

Schoonrewoerdse Wiel (11 ha) ligt langs de Diefdijk ten noordoosten van Leerdam en bestaat voor het grootste deel uit het water van een oude dijkdoorbraak. Het wiel is vrijwel geheel in eigendom van het Zuid-

Hollands Landschap, evenals een groot deel van de zuidelijke rand van de oevers. Hier wordt het beeld bepaald door fraaie (oude) hoogstamboomgaarden. Een klein deel van de bebouwing rond het wiel is eigendom van Zuid-Hollands Landschap, maar in beheer bij derden. Aan de noordoever van het wiel liggen rondom de woningen van particulieren vooral netjes onderhouden tuinen met enkele loofbomen.

Over-Heicop

Over-Heicop (23 ha) wordt in de volksmond ook wel de Schaapskooi genoemd, de naam van het hier

gelegen Natuurcentrum van de vereniging Natuur- en Vogelwacht Vijfheerenlanden. Het ligt langs de doorgaande weg tussen Overboeicop en Hei- en Boeicop. Over-Heicop is een zeer gevarieerd gebied, met grienden (snij- en hakgrienden) en rietruigtes, oud populierenbos met veel dood hout, elzenbosjes en dichte geriefhoutbosjes. Daarnaast zijn er enkele percelen met kruidenrijk grasland en een gegraven poel aanwezig. Het gebied is door middel van een netwerk van wandelpaden opengesteld voor het publiek en heeft een educatieve functie.

3. Werkwijze

3.1. Doelstelling

Doel van de inventarisatie is het verzamelen van informatie over de verspreiding, aantallen, soortensamenstelling en ontwikkeling van de broedvogelpopulatie in de onderzochte terreinen. De nadruk ligt hierbij op het voorkomen van schaarse broedvogelsoorten. Een lijst van de onderzochte soorten en hun beleids- en beschermingsstatus is gegeven in bijlage 1.

3.2. Werkwijze

Tijdens de broedvogelinventarisatie werd in grote lijnen de uitgebreide territoriumkartering toegepast, conform de normen vastgelegd in de Handleiding Broedvogel Monitoring Project (BMP) (van Dijk 2004). Bij de kartering werd de uitgebreide lijst van BMP Bijzondere soorten aangehouden, aangevuld met alle soorten van de Nederlandse Rode Lijst van 2004 (van Beusekom et al. 2005) en enkele beleidsrelevante soorten.

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode van 22 maart tot 1 juli en bestond uit vijf inventarisatieronden in de (vroeg) ochtend, aangevuld met een avondbezoek voor nachttactieve soorten (zie ook tabellen 3.2.1. en 3.2.2.). Tijdens het avondbezoek is gebruik gemaakt van geluidsopnames om lastig te inventariseren soorten zoals rallen en uilen te verleiden tot een reactie. Tijdens elke inventarisatieronde is rekening gehouden met welke soorten in die periode hun seizoenspiek hebben. Tijdens de eerste ronde lag bijvoorbeeld de nadruk op bosvogels als spechten en mezen, Grauwe Gans en vroege weidevogels als Kievit en Grutto. In totaal werden in de 14 terreinen van het Zuid-Hollands Landschap 4.645 minuten (77 uur en 25 minuten) besteed aan het veldwerk. Uitgaande van 164 ha komt dit neer op gemiddeld 28,3 min/ha.

Tabel 3.2.1. Bezoekdagen en -tijden in terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Krimpenerwaard in 2010. RS= Roy Slaterus, VB = Vincent de Boer.

Datum	Tijd	Teller
22-3	10.55-15.30	VB
14-4	06.00-10.15	VB
4-5	05.00-09.45	VB
2-6	04.45-09.15	VB
17-6	22.00-00.00	VB
23-6	04.05-08.30	VB

3.3. Interpretatie en verwerking van gegevens

De veldwaarnemingen werden genoteerd op kaarten (schaal 1:10.000) en vervolgens op verzamelkaarten per soort overgezet. De gegevens zijn geïnterpreteerd volgens de BMP-richtlijnen (van Dijk 2004). Bij zwanen, ganzen en roofvogels is zoveel mogelijk uitgegaan van gevonden nesten of paren met kleine jongen. Op de verzamelkaarten per soort is bij de plaatsing van het territorium uitgegaan van het zwaartepunt van de waarnemingen. Dit is de locatie met de meeste waarnemingen, een nestvondst of de locatie met de waarneming gedaan midden in het broedseizoen.

3.4. Weer

Het weer is van invloed op de activiteit van vogels en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, neerslag en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. Veel territoriale activiteit neemt ook af bij hoge temperaturen. Daarom wordt hier een korte beschrijving van het weer in het broedseizoen van 2010 gegeven aan de hand van de maandoverzichten van het KNMI. In tabel 3.4.1. zijn enkele variabelen samengevat.

Maart

Maart 2010 was een vrij zachte, droge en zonnige maand. De gemiddelde temperatuur van 5,9 °C is normaal vergeleken met het langjarig gemiddelde van 5,6 °C. De eerste tien dagen van de maand lag de temperatuur ruim beneden de normale waarden voor de tijd van het jaar waarbij ook nog sneeuwbuien in het midden en noorden van het land voorkwamen. Dit koude weer vormde het staartje

Tabel 3.2.2. Bezoekdagen en -tijden in terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Vijfheerenlanden in 2010. RS= Roy Slaterus, VB = Vincent de Boer.

Datum	Tijd	Teller
30-3	06.50-12.00	VB
30-3	07.00-12.30	RS
19-4	06.10-09.45	VB
19-4	06.30-12.15	RS
14-5	05.00-09.30	VB
18-5	07.00-12.10	RS
31-5	21.20-23.40	RS
9-6	06.15-11.30	RS
11-6	02.00-08.15	VB
28-6	05.30-11.10	RS
1-7	04.30-07.45	VB

van een uitzonderlijk sneeuwrijke winter. In totaal telde maart in De Bilt tien vorstdagen, tegen negen normaal. Na deze koude start van de maand liep de temperatuur op waarbij de tweede helft van de maand vrij zacht was. Vooral in het oosten van het land was het warm met temperaturen rond de 20 °C. Met gemiddeld over het land 47 mm neerslag tegen 65 mm normaal, was maart vrij droog al sloot deze wel af met talrijke buien, lokaal met hagel en zware windstoten. Aan zee stond enige tijd een harde tot stormachtige wind. Van de KNMI-stations was Wilhelminadorp het natst met 69 mm en Terschelling het droogst met 23 mm. De maand maart was zonnig met landelijk gemiddeld 152 zonuren tegen een langjarig gemiddelde van 115 uren.

April

Met een gemiddelde temperatuur van 9,2 °C tegen 8,0 °C normaal, was april zacht. In totaal werden in De Bilt drie vorstdagen geregistreerd, tegen vier normaal. In het oosten van het land vror het lokaal op negen dagen. Slechts twee dagen nadat het in het noorden van het land nog had gevoren, werd op 25 april de eerste zomerse waarde van 25,0 °C in de oostelijke helft van het land gemeten. In totaal telde april in De Bilt drie warme dagen, tegen een langjarig gemiddelde van twee. In het zuidoosten van het land werden plaatselijk zes warme dagen geteld. Met gemiddeld over het land 246 zonuren tegen een langjarig gemiddelde van 162 was april een zeer zonnige maand: het staat op de derde plaats in de rij van zonnigste aprilmaanden sinds 1901. April was een droge maand, alleen aan het begin vielen talrijke buien, lokaal met hagel en onweer. Gemiddeld over het land viel 27 mm tegen 42 mm normaal. De regionale verschillen in de hoeveelheid neerslag waren deze maand niet groot.

Mei

De maand mei 2010 was zeer koel (gemiddelde temperatuur van 10,3 °C tegen een langjarig gemiddelde van 12,3 °C), met een normale hoeveelheid neerslag en zon. In de vorige eeuw kwam een meimaand met zo'n temperatuur ongeveer eens per 15 jaar voor. Gedurende de eerste 19 dagen van de maand lag de temperatuur ver beneden het langjarig gemiddelde. Bovendien was

er weinig ruimte voor de zon. Op sommige plaatsen kwam het achtereenvolgens op 13, 14 en 15 mei tot nachtvorst. Vanaf de 20^e bleef de wind vaak uit het noorden waaien, maar er was meer ruimte voor de zon en de gemiddelde temperatuur lag rond of iets boven normaal. De hele maand telde vijf warme dagen tegen negen normaal. Er viel gemiddeld over het land 57 mm neerslag, gelijk aan het langjarig gemiddelde. In Maastricht viel de meeste neerslag, Zeeland bleef het droogst. Het landelijk gemiddeld aantal zonuren van 200 week maar weinig af van het langjarig gemiddelde van 209 uren. In het noordelijk kustgebied scheen de zon het meest.

Juni

Na een koude meimaand was juni 2010 zeer droog, zeer zonnig en warm. Met een gemiddelde temperatuur van 16 °C tegen het langjarige gemiddelde van 14,9 °C bleek juni een echte zomermaand. In De Bilt werden in totaal 21 warme dagen en negen zomerse dagen genoteerd tegen 12, respectievelijk vier normaal. In het zuidoosten van het land werd het op de 27^e en 28^e lokaal tropisch warm. Juni was een zeer droge maand met gemiddeld over het land 23 mm neerslag tegen 71 mm normaal. Vrijwel de complete maandsom neerslag viel tijdens de tweede week van de maand, toen een depressie het weer bepaalde. In de nacht van 8 op 9 juni trokken enkele buien over het land, lokaal met onweer. Op sommige plaatsen viel 10 tot ruim 40 mm neerslag. Ook ontstonden er enkele buien die slechts traag voorbij trokken. In Purmerend viel hierdoor op de 9^e 74 mm neerslag. In Berkhout werd een windhoos waargenomen. Een groot aantal dagen van de maand verliepen droog. In De Bilt is slechts 18 mm gevallen waarmee juni 2010 op de vijfde plaats in de rij van droogste junimaanden sinds 1901 komt te staan. Het droogst was het in delen van Brabant en Limburg en in de Achterhoek, met plaatselijk minder dan 10 mm. Met gemiddeld over het land 265 uren zonneshijns tegen 192 normaal was juni zeer zonnig.

Juli

Juli 2010 was zeer warm en zeer zonnig met een normale hoeveelheid neerslag. De gemiddelde temperatuur was 19,6 °C tegen 17,1 °C normaal. De maand eindigde daarmee op de vijfde plaats

Tabel 3.4.1. Enkele weersvariabelen (Nederlands gemiddelde) in de periode maart-juli 2010, op basis van gegevens van het KNMI. De afkorting Ref staat voor de referentiewaarden (langjarig gemiddelde).

	Gem. temp °C	Ref	Neerslag in mm	Ref	Zonneshijns in %	Ref	Wind (m/s)	Ref
Maart	5,9	5,6	47,1	64,7	41	31	4,8	5,4
April	9,2	8,0	27,4	44,5	59	39	4,3	4,9
Mei	10,3	12,3	57,1	57,1	41	43	4,0	4,5
Juni	16,0	14,9	23,0	70,9	53	38	3,5	4,4
Juli	19,6	17,1	76,3	69,7	51	40	3,6	4,3

in de rij van warmste julimaanden sinds 1901. De maand juli begon zeer warm met af en toe pittige onweersbuien, lokaal vergezeld van hagel en zeer zware windstoten zoals in de avond en nacht van 11 juli. Vanaf de derde week van juli daalde de temperatuur naar normale waarden voor de tijd van het jaar. Gemiddeld over het land viel 76 mm neerslag tegen een langjarig gemiddelde van 70 mm. Zeeland was het droogst, het noordoosten het natst. In een strook van Brabant naar Groningen viel op veel plaatsen meer dan 100 mm, lokaal zelfs 150 tot 170 mm. Gemiddeld over het land was juli zeer zonnig met 258 zonuren tegen 201 normaal. De zon scheen het minst in het zuidwesten van het land in tegenstelling tot het noordoosten.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de inventarisatie gepresenteerd. Per gebied worden de aangetroffen soorten in tabellen 4.1.1. en 4.2.1. weergegeven, onder vermelding van hun eventuele status op de landelijke Rode Lijst (van Beusekom et al. 2005). Vervolgens is per regio voor een selectie van soorten een nadere toelichting gegeven. Dit is gedaan voor de zeldzame(re) soorten en de soorten met een bijzondere beschermingsstatus (Rode Lijst, Vogelrichtlijn, Programma Beheer). Daarnaast wordt, waar mogelijk, een vergelijking gemaakt met de kartering uit 2004 (zie bijlagen 2 en 3).

4.1. Krimpenerwaard

In de Krimpenerwaard zijn van 39 soorten gegevens verzameld (zie tabel 4.1.1.). Van de aangetroffen soorten komen er 10 voor op de landelijke Rode Lijst (van Beusekom et al. 2005): Slobeend, Boomvalk, Grutto, Tureluur, Koekoek, Veldleeuwerik, Spotvogel, Grauwe Vliegenvanger, Matkop en Ringmus. Daarnaast behoort Rietzanger tot de Vogelrichtlijnsoorten.

In onderstaande soortbesprekingen wordt van elke soort het aantal vastgestelde territoria gegeven voor de verschillende terreinen in de Krimpenerwaard: Hooge Boezem achter Haastrecht (**HB**), de

Commissarissenlanden(**CL**), de Veerstalblokboezem (**VB**) en de Middelblokboezem (**MB**).

OOIEVAAR; 1 (**HB**)

Op een nestpaal binnen het voormalige ooievaarsbuitenstation aan de noordzijde van de Hooge Boezem achter Haastrecht was een paar (man ongeringd, vrouw geringd) aanwezig. Op 23 juni werden minimaal twee jongen op het nest gezien. In de volkstuinten net ten noorden van het onderzoeksgebied was in maart een tweede paar aanwezig op een nestpaal. Deze vogels zijn niet tot broeden overgegaan.

BLAUWE REIGER; 62 (**VB**), 14 (**MB**)

In de beide onderzochte boezems is al jaren een kolonie Blauwe Reigers aanwezig (zie tabel 4.1.2.). De koude winters van 2008/09 en 2009/10 lijken weinig invloed gehad te hebben op de aantallen in 2010. De aantallen bleven op beide locaties vrijwel gelijk (zie tabel volgende pagina).

KOLGANS; 2 (**HB**)

In de Hooge Boezem achter Haastrecht waren het gehele broedseizoen twee paren aanwezig. Een broedpoging werd waarschijnlijk niet ondernomen. Gezien het voorkomen elders in Zuid-Holland is een broedgeval in de (nabije) toekomst niet uitgesloten.

Tabel 4.1.1. Broedvogels van de onderzochte terreinen in de Krimpenerwaard in 2010; HB Hooge Boezem achter Haastrecht, CL Commissarissenlanden, VB Veerstalblokboezem, MB Middelblokboezem. De Rode Lijststatus is opgenomen in de kolom RL; Kw=Kwetsbaar, Ge=Gevoelig.

Soort	RL	HB	CL	VB	MB	Soort	RL	HB	CL	VB	MB
Fuut			2			Grutto	Ge	10			
Ooievaar	1					Tureluur	Ge	5			
Blauwe Reiger				62	14	Holenduif		1			
Knobbelzwaan	5	1		2		Koekoek	Kw			1	1
Kolgans	2					Veldleeuwerik	Ge		1		
Grauwe Gans	6		4	16		Rietzanger		18	21	4	
Soepgans			1			Bosrietzanger		3			
Gr. Canadese Gans	4		2	4		Kleine Karekiet		33	5	5	
Brandgans				1		Spotvogel	Ge	3		4	8
Nijlgans	2		1	6		Tuinfluit		1		2	6
Krakeend	2	2		2		Tjiftjaf				4	7
Slobeend	Kw	2				Grauwe Vliegenvanger	Ge				3
Kuifeend	2			2		Staartmees				1	2
Buizerd			1	1		Matkop	Ge			1	1
Torenvalk			1	1		Boomkruiper					2
Boomvalk	Kw			1		Ringmus	Ge	3			
Fazant	2					Putter		2		1	4
Scholekster	4					Rietgors		12	8	1	1
Kievit	12										

Tabel 4.1.2. Aantallen Blauwe Reigers in de kolonies van Veerstalblokboezem en Middelblokboezem in 2000-2010. Bron: SOVON-archief.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Veerstalblokboezem	21	32	44	63	68	78	65	65	55	63	62
Middelblokboezem	22	21	18	25	14	12	11	14	17	13	14

GRAUWE GANS; 6 (HB), 3 (VB), 16 (MB)

De Grauwe Gans komt in de Krimpenerwaard in toenemend aantal voor als broedvogel. Petgaten en beboste eilandjes vormen hier een favoriet broedbiotoop. Dit biotoop was in drie van de vier onderzochte terreinen in ruime mate aanwezig. De aantallen zijn gebaseerd op gevonden nesten of paren met nest-indicatief gedrag. Naast deze vogels waren er in alle terreinen ook niet-broedende paren aanwezig (zie soortkaarten bijlage 1). Ten opzichte van 2004 zijn de aantallen in de Middelblokboezem toegenomen van drie naar 16 paar en heeft de soort zich gevestigd in de Veerstalblokboezem. Een toename die past in het landelijke beeld.

GROTE CANADESE GANS; 4 (HB), 2 (VB), 4 (MB)

Broedende Grote Canadese Ganzen zijn inmiddels een vertrouwd beeld in de Krimpenerwaard. In drie van de vier onderzochte gebieden werden meerdere paren vastgesteld, waarvan ook nesten gevonden werden. In de Hooge Boezem achter Haastrecht werden drie van de vier paren met jongen gezien op 28 juni. De nesten lagen in slootranden verspreid over het gebied. Ten opzichte van 2004 zijn de aantallen in de Middelblokboezem gelijk gebleven en heeft de soort zich gevestigd in de Veerstalblokboezem. Net ten noorden van de Commissarissenlanden werden nog eens vier territoria vastgesteld. Deze paren profiteerden met hun kleine jongen van de rust in dit gebied.

BRANDGANS; 1 (MB)

Plaatselijk komen in het Hollands veenweidegebied Brandganzen tot broeden, zo ook in de Krimpenerwaard. Net als in 2004 werd er in de Middelblokboezem één territorium gevonden. Het bleef onduidelijk of dit paar ook daadwerkelijk een broedpoging heeft ondernomen. Een nest werd niet gevonden.

ROODHALSGANS; (1) (MB)

Op 2 juni werd een rondvliegend en roepend adult mannetje waargenomen in de Middelblokboezem. De vogel was in gezelschap van twee Nijlganzen en droeg om de rechterpoot een rode kooiring. Er waren geen aanwijzingen voor een broedgeval ter plaatse. Opvallend genoeg werd in 2009 in Polder Den Hoek in de Krimpenerwaard een territorium vastgesteld (de Boer, Kok & Klemann 2009). Deze eveneens adulte man was echter ongeringd.

SLOBEEND; 2 (HB)

De Slobeend werd, gezien het algemene voorkomen in de Krimpenerwaard, niet geheel onverwacht vastgesteld in de Hooge Boezem achter Haastrecht. Beide territoria bevonden zich in de kern van het gebied, waar ook veel andere weidevogels de hoogste dichtheden bereikten. Net ten noorden van de Commissarissenlanden werd ook een territorium vastgesteld van deze Rode Lijstsoort.

BRUINE KIEKENDIEF; 0

Vogelbescherming Nederland en SOVON hebben het jaar 2010 uitgeroepen tot het Jaar van de Bruine Kiekendief; hiermee vragen ze om meer aandacht voor deze kwetsbare soort. Helaas bleef een territorium in de onderzochte gebieden in de Krimpenerwaard uit. Wel werden er met enige regelmatig foeragerende exemplaren gezien, getuige de volgende waarnemingen: 14 april, adulte man, Hooge Boezem achter Haastrecht; 4 mei adulte man, Hooge Boezem achter Haastrecht; 4 mei adulte vrouw, Commissarissenlanden; en 23 juni onvolwassen man, Hooge Boezem achter Haastrecht.

HAVIK; 0

In 2004 werd een nest gevonden in de Middelblokboezem, terwijl er in 2010 geheel geen waarnemingen waren in de onderzochte terreinen. Gezien de beschikbaarheid van potentiële broedgelegenheid in de directe omgeving is het denkbaar dat dit territorium zich verplaatst heeft.

BOOMVALK; 1 (VB)

Op 4 mei werd in de vroege ochtend een Boomvalk opgestoten uit het meest noordelijke bosje in de Veerstalblokboezem. De vogel vloog luid alarmerend enkele rondjes en verdween in zuidelijke richting. Later in het seizoen werden geen waarnemingen gedaan, zodat een broedgeval niet waarschijnlijk is geweest. Deze waarneming is echter wel voldoende voor het opvoeren van een territorium. In 2004 werd een zeker broedgeval vastgesteld in de Middelblokboezem.

GRUTTO; 10 (HB)

De percelen in het zuidelijke deel van de Hooge Boezem achter Haastrecht hebben een zekere aantrekkingskracht op weidevogels. In totaal werden 10 territoria van Grutto vastgesteld. Op 2 juni werden vijf paren met jongen waargenomen, zodat

zeker de helft van de paren succesvol gebroed heeft. Ten opzichte van 2004 (één paar) verdween de soort in de Commissarissenlanden; het veranderde beheer in dit gebied maakt dat het niet meer geschikt is voor weidevogels.

TURELUUR; 5 (HB)

Net als bij de Grutto, werden alle territoria van de Tureluur in het zuidelijke deel van de Hooge Boezem achter Haastrecht vastgesteld. Op 2 juni werden alle paren ook met jongen gezien. Evenals de Grutto verdween de Tureluur ten opzichte van 2004 in de Commissarissenlanden

KOEKOEK; 1 (VB), 1 (MB)

Van deze Rode Lijstsoort werd in zowel de Veerstablokboezem als in de Middellblokboezem een territorium vastgesteld. De Koekoek legt in zijn territorium flinke afstanden af. Beide mannetjes werden dan ook roepend gehoord in omliggende bosjes. Ten opzichte van 2004, toen in beide gebieden ook één territorium werd vastgesteld, is de soort stabiel gebleven.

RANSUIL; 0

Deze moeilijk te inventariseren uil zit in ons land in de hoek waar de klappen vallen. De soort is vrijwel alleen te inventariseren op basis van roepende jongen. Waarschijnlijk maakt een combinatie van de gestage landelijke achteruitgang en een slecht muizenjaar dat er in 2010 geen territoria werden vastgesteld. In 2004 was de soort aanwezig in de Middellblokboezem.

VELDLEEUWERIK; 1 (CL)

Verspreid over de Krimpenerwaard komen nog kleine aantallen van deze Rode Lijstsoort voor. In de Commissarissenlanden werd, net als in 2004, een territorium vastgesteld. Daarnaast was zowel ten noorden als ten zuiden van dit gebied een zingend mannetje aanwezig.

GRASPIEPER; 0

In 2004 werd nog één territorium van deze Rode Lijstsoort vastgesteld in de Commissarissenlanden. Anno 2010 lijkt de habitat hier ongeschikt te zijn geworden voor de soort.

RIETZANGER; 18 (HB), 19 (CL), 4 (VB)

In de Krimpenerwaard is de Rietzanger een algemene broedvogel in allerlei ruige hoekjes met riet. In de Hooge Boezem achter Haastrecht was de soort vooral aanwezig in de rietstrook langs de oostkant en rond het petgat aan de zuidzijde. In de Commissarissenlanden en in de Veerstablokboezem heeft de Rietzanger zich ten opzichte van 2004 gevestigd. Vooral in de Commissarissenlanden heeft het huidige beheer de soort in de kaart gespeeld, de brede rietrand met plaatselijk opslag zorgt voor een

ideale broedhabitat.

SPOTVOGEL; 3 (HB), 4 (VB), 8 (MB)

Gezien de ervaringen in eerdere jaren in de Krimpenerwaard was het relatief talrijke voorkomen van de Spotvogel geen verrassing (de Boer 2008). Eigenlijk broedt de soort anno 2010 op elke geschikte plek binnen de onderzochte terreinen. Ten opzichte van 2004 verdubbelde het aantal in de Veerstablokboezem van twee naar vier territoria en nam de Spotvogel in de Middellblokboezem toe van vijf naar acht territoria. Deze ontwikkeling is opvallend te noemen aangezien de Spotvogel sinds 2004 op de landelijke Rode Lijst prijkt.

GRAUWE VLIEGENVANGER; 3 (MB)

De Grauwe Vliegenvanger is een Rode Lijstsoort die het in de Krimpenerwaard relatief goed blijft doen. De soort komt vooral tot broeden in de wat oudere bosjes. Ten opzichte van 2004 nam het aantal in de Middellblokboezem toe van twee naar drie territoria.

MATKOP; 1 (VB), 1 (MB)

De Matkop komt in de Krimpenerwaard lokaal voor waar geschikte habitat, zoals eendenkooien en met bos begroeide boezems te vinden zijn. In beide boezems werd één territorium vastgesteld. Ten opzichte van 2004 bleef het aantal gelijk in de Veerstablokboezem en vestigde de soort zich in de Middellblokboezem. Een goed resultaat voor deze Rode Lijstsoort.

Ringmus; 3 (HB)

Deze Rode Lijstsoort staat pas sinds kort op de lijst van te onderzoeken soorten. Rondom het oude ooievaarsbuitenstation aan de noordzijde van de Hooge Boezem achter Haastrecht werden drie territoria gevonden. Waarschijnlijk bevonden de nesten zich in het bezette ooievaarsnest.

4.2. Vijfheerenlanden

In de Vijfheerenlanden zijn van 43 soorten gegevens verzameld tabel (4.2.1.). Van de aangetroffen soorten komen er 10 voor op de landelijke Rode Lijst (van

Beusekom et al. 2005): Grutto, Koekoek, Steenuil, Groene Specht, Boerenzwaluw, Spotvogel, Grauwe Vliegenvanger, Matkop, Wielewaal en Huismus.

Tabel 4.2.1. Broedvogels van de onderzochte terreinen in de Vijfheerenlanden in 2010; Plav Polder Lakerveld, Plex Polder Lexmond, Qua Quakernaak, Wev Weverswijk, Ezou Eendenkooi Zouweboezem, Hoen Hoenderwiel, Ohei Over-Heicop, Oboe Over-Boeicop, Sons Sonsbrug, Swie Schoonrewoerdse Wiel. De Rode Lijststatus is opgenomen in de kolom RL; Kw=Kwetsbaar; Ge=Gevoelig.

Soort	RL	Plav	Plex	Qua	Wev	Ezou	Hoen	Ohei	Oboe	Sons	Swie
Fuut							1				3
Aalscholver					9						
Blauwe Reiger					36			16			
Knobbelzwaan								1			
Kolgans		1									
Grauwe Gans								1		1	3
Gr. Canadese Gans		2		1			1	5	2	1	6
Brandgans											1
Nijlgans		1		3	1		1	5	2	2	5
Krakeend		3	1	2	1	1	1	3	1	1	1
Kuifeend						5					
Sperwer								1	1		
Buizerd		1		1				1	1	1	
Fazant		3		7		2		6	4	2	1
Kievit				3							
Grutto	Ge			1							
Holenduif						2	1	3			3
Turkse tortel									1		
Koekoek	Kw	1						1		1	1
Bosuil						1		1		1	
Steenuil	Kw										3
Groene Specht	Kw			1		1	1	2		1	
Grote Bonte Specht			1	2		3		5	1	2	1
Boerenzwaluw	Ge										2
Blauwborst				1			1			1	
Gekraagde Roodstaart										1	
Rietzanger				1							
Sprinkhaanzanger		1									
Bosrietzanger				2				8		1	
Kleine Karekiet				12			2			4	1
Spotvogel	Ge						1	1	1		
Grasmus		5						12	5	2	
Tuinfluitier		7		3	1	5		13	8	3	1
Tjiftjaf		14	4	5	3	13	1	22	14	9	7
Grauwe Vliegenvanger	Ge						1	1		1	2
Staartmees		2				2			1	1	
Matkop	Ge	3				3		3	2	1	
Boomkruiper						2		6	1	2	
Wielewaal	Kw							1			
Huismus									1		6
Groenling						1			1		2
Putter		2						2			2
Rietgors				3			1	1		1	

In onderstaande soortbesprekingen wordt van elke soort het aantal vastgestelde territoria gegeven voor de verschillende terreinen in de Vijfheerenlanden. Polder Lakerveld (**Plav**), Polder Lexmond (**Plex**), Quakernaak (**Qua**), Weverswijk (**Wev**), Eendenkooi Zouweboezem (**Ezou**), Hoenderwiel (**Hoen**), Over-Heicop (**Ohei**), Over-Boeicop (**Oboe**), Sonsbrug (**Sons**), Schoonrewoerdse Wiel (**Swie**).

AALSCHOLVER; 9 (Ezou)

In Eendenkooi De Zouwe bevindt zich sinds 2005 een kleine aalscholverkolonie (zie tabel 4.2.2.). De aantallen in 2010 kwamen iets lager uit dan in 2008 en 2009, toen respectievelijk 15 en 13 nesten werden geteld.

Blauwe Reiger; 36 (Ezou), 16 (Ohei)

In Eendenkooi De Zouwe en in Over-Heicop bevinden zich al jaren kolonies van Blauwe Reigers (zie tabel 4.2.3). De aantallen in 2010 waren iets lager dan in de voorgaande jaren. Mogelijk hebben de twee strenge winters voorafgaand aan dit broedseizoen toch de nodige slachtoffers geëist onder de lokale Blauwe Reigers. De afname staat in schril contrast met de aantalsontwikkeling in de Krimpenerwaard, waar de stand in 2010 nagenoeg gelijk was aan die van het jaar ervoor.

KOLGANS; 1 (Plav)

Verspreid over de Vijfheerenlanden komen, ook in de terreinen van het Zuid-Hollands Landschap, lage aantallen Kolganzen tot broeden. In 2010 bleef het voorkomen beperkt tot één locatie; in Polder Lakerveld werd een nest met vier eieren gevonden. Ten opzichte van 2004 was dit een nieuwe vestiging. Het broedgeval leek niet succesvol, want jongen werden niet waargenomen.

GRAUWE GANS; 1 (Ohei), 1 (Sons), 3 (Swie)

De Grauwe Gans is in de Vijfheerenlanden een relatief schaarse soort, ondanks de op het oog grote oppervlakte geschikte habitat. In zowel Over-Heicop als Sonsbrug werd één territorium vastgesteld en rondom het Schoonrewoerdse Wiel werden drie paren aangetroffen. Er werd in ieder geval niet succesvol gebroed. Wel zijn deze vestigingen

nieuw ten opzichte van de kartering in 2004, geheel passend in het landelijke beeld van een toenemende en steeds meer verspreid broedende soort.

GROTE CANADESE GANS; 2 (Plav), 1 (Qua), 1 (Hoen), 5 (Ohei), 2 (Oboe), 1 (Sons), 6 (Swie)

In tegenstelling tot de Grauwe Gans is de Grote Canadese Gans algemeen en wijdverspreid in de Vijfheerenlanden. In zeven van de tien onderzochte terreinen werd de soort vastgesteld, vaak met meerdere paren. Er werd in ieder geval succesvol gebroed in Over-Heicop, Over-Boeicop, Sonsbrug en het Schoonrewoerdse Wiel, Polder Lakerveld en Quakernaak. In 2004 werden in zeven onderzochte terreinen in totaal tien paar aangetroffen (zie bijlage 3), in 2010 ging het hier om 16 paren.

BRUINE KIEKENDIEF; 0

Er werden in het voorjaar van 2010 in de onderzochte terreinen geen broedverdachte Bruine Kiekendieven waargenomen. De enige waarneming werd gedaan in het rietveld van Sonsbrug (14 mei, adulte man jonge Meerkoet bemachtigend). Net buiten het onderzoeksgebied werden regelmatig exemplaren gezien boven de Zouweboezem.

HAVIK; 0

In 2004 werd een bezet nest gevonden in Over-Heicop. Tevens werd in de Eendenkooi De Zouwe een territorium vastgesteld. In 2010 was het nest in Over-Heicop nog aanwezig, maar er werd geen activiteit van Haviken waargenomen. De enige Havik betrof een onvolwassen man in Over-Boeicop op 14 mei en 11 juni.

SPERWER; 1 (Ohei), 1 (Oboe)

Deze in de broedtijd verborgen levende roofvogel vindt in de bosjes in de Vijfheerenlanden voldoende geschikt broedbiotoop. Zowel in Over-Heicop als in Over-Boeicop werd dan ook succesvol gebroed. In 2004 werd een nest gevonden in Sonsbrug en Weverswijk.

GRUTTO; 1 (Qua)

In Quakernaak was één territorium aanwezig van deze Rode Lijstsoort. In de aangrenzende graslanden

Tabel 4.2.2. Aantallen Aalscholvers in Eendenkooi De Zouwe in 2000-2010. Bron: N. Koppelaar (ZHL).

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eendenkooi De Zouwe	0	0	0	0	0	1	3	7	15	13	9

Tabel 4.2.3. Aantallen Blauwe Reigers in de kolonies van Eendenkooi De Zouwe en Over-Heicop in 2000-2010. Bron: N. Koppelaar, R. Garskamp (ZHL).

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Eendenkooi De Zouwe	21	42	41	(60)	90	78	67	68	60	50	36
Over-Heicop	11	12	16	19	17	23	19	15	20	?	16

werden ook enkele exemplaren waargenomen.

KOEKOEK; 1 (Plav), 1 (Ohei), 1 (Oboe), 1 (Sons)
Deze Rode Lijstsoort was in 2010 in vier terreinen vertegenwoordigd, vergelijkbaar met de situatie in 2004 toen de soort in vijf terreinen werd aangetroffen.

BOSUIL; 1 (Ezou), 1 (Ohei), 1 (Sons)
In de Vijfheerenlanden is de Bosuil een typische broedvogel van oude populierenopstanden en eendenkooien. Het is dan ook niet verrassend dat er op drie locaties een territorium gevonden werd. In Eendenkooi De Zouwe werden twee jongen gehoord en gezien en in Over-Heicop en Sonsbrug betrof het roepende adulte vogels. In 2004 was deze honkvaste soort ook aanwezig in Eendenkooi De Zouwe, Over-Heicop en Sonsbrug.

STEENUIL; 3 (Swie)
Tijdens een nachtbezoek op 11 juni werden op maar liefst drie locaties rondom het Schoonrewoerdse Wiel jonge Steenuilen gehoord. Alle territoria zaten in de daar volop aanwezige oude hoogstamboomgaarden. Naast de drie territoria rondom het Schoonrewoerdse Wiel werden er op 11 juni jongen gehoord in de boomgaard langs de dijk net buiten Sonsbrug en bij de ingang van Over-Heicop. In 2004 werden twee territoria vastgesteld langs het Schoonrewoerdse Wiel.

RANSUIL; 0
Deze moeilijk te inventariseren uil heeft het zwaar in ons land. De soort is het beste te inventariseren op basis van roepende jongen. Waarschijnlijk maakt een combinatie van de gestage achteruitgang en een slecht muizenjaar dat er in 2010 geen territoria werden vastgesteld. In 2004 was de soort nog aanwezig in Over-Heicop, Quakernaak en Polder Lakerveld.

GROENE SPECHT; 1 (Qua), 1 (Ezou), 1 (Hoen), 2 (Ohei), 1 (Sons)
De Groene Specht is een wijd verspreide en algemene broedvogel in de Vijfheerenlanden. Vooral terreinen met populierenopstanden vormen een favoriet broedhabitat. Ten opzichte van 2004 ontbrak de soort in Over-Boeicop. Daar tegenover stond een toename van één naar twee territoria in Over-Heicop. Net buiten de grenzen van het Schoonrewoerdse Wiel werd nog een territorium vastgesteld.

BOERENZWALUW; 2 (Swie)
Deze Rode Lijstsoort werd in 2010 voor de eerste maal gekarteerd in de onderzochte terreinen. Er bevonden zich twee territoria rond de boerderij aan de zuidzijde van het Schoonrewoerdse Wiel. Ook in de nabijgelegen huisjes langs de westzijde van het

wiel was een territorium aanwezig.

BLAUWBORST; 1 (Qua), 1 (Hoen), 1 (Sons)
Evenals in 2004 waren er in 2010 territoria aanwezig in Quakernaak, Hoenderwiel en Sonsburg. Alleen in Quakernaak was het aantal teruggelopen van twee naar één.

GEKRAAGDE ROODSTAART; 1 (Sons)
In Sonsbrug werd een territorium gevonden van deze in de Vijfheerenlanden schaarse broedvogel. Een zingend mannetje werd op 14 mei gehoord in een populierenopstand met veel spechtenholen. Het territorium in Eendenkooi De Zouwe in 2004 was niet meer bezet.

SPOTVOGEL; 1 (Hoen), 1 (Ohei), 1 (Oboe)
Deze Rode Lijstsoort is in de Vijfheerenlanden een stuk schaarser dan in de Krimpenerwaard en gaat in de onderzochte terreinen in deze regio in aantal achteruit. In totaal werden drie territoria vastgesteld. Ten opzichte van 2004, toen in vijf terreinen 15 territoria werden vastgesteld, verdween de soort in Sonsbrug, Schoonrewoerdse Wiel en Polder Lakerveld. In Over-Boeicop en Over-Heicop nam de soort af van respectievelijk zes naar één paar en van twee naar één paar. Het blijft gissen naar de oorzaken van deze achteruitgang. Mogelijk speelt vegetatiesuccessie hier een rol speelt. De Spotvogel is immers gebaat bij jongere bosaanplanten. Tevens kan de hakhoutcyclus in de onderzochte terreinen in 2010 minder geschikt voor de soort zijn geweest.

GRAUWE VLIEGENVANGER; 1 (Hoen), 1 (Ohei), 1 (Sons), 2 (Swie)
Deze Rode Lijstsoort komt verspreid voor in de Vijfheerenlanden. Oude populierenopstanden, boerenerven en hoogstamboomgaarden vormen een geschikt broedbiotoop. Ten opzichte van 2004 liet de soort een flinke veer in Over-Heicop; de Grauwe Vliegenvanger nam hier af van vijf naar één territorium. Daarnaast verdween de soort in Over-Boeicop en Eendenkooi De Zouwe. Rond het Schoonrewoerdse Wiel vond een lichte toename plaats van één naar twee territoria.

MATKOP; 3 (Plav), 3 (Ezou), 3 (Ohei), 2 (Oboe), 1 (Sons)
Vochtige elzenbosjes en oude populierenbossen vormen een geschikt broedbiotoop voor deze Rode Lijstsoort; de Matkop was dan ook aanwezig in vijf van de tien onderzochte objecten. Ten opzichte van 2004 liet de soort een lichte toename zien in Over-Heicop en Over-Boeicop, in beide terreinen werd één territorium meer gevonden.

WIELEWAAL; 1 (Ohei)
In Over-Heicop werd op 14 mei een zingend mannetje gehoord van deze fraaie geel-zwarte zomergast. De

vogel bevond zich in de populierenopstand aan de westzijde van het gebied. Deze Rode Lijstsoort laat landelijk een flinke afname zien.

KNEU; 0

Opvallend was het volledig verdwijnen van de Kneu ten opzichte van 2004 in zeven gebieden waar dit jaar een herhalingskartering plaatsvond. In 2004 werden nog acht territoria vastgesteld (bijlage 3). De landelijke ontwikkeling is eveneens negatief; de soort is dan ook geplaatst op de Rode Lijst (status: gevoelig).

HUISMUS; 1 (**Oboe**), 6 (**Swie**)

Deze recente additie aan de Rode Lijst stond dit jaar voor het eerst op de lijst met te karteren soorten. Op de woning aan de zuidzijde van Over-Boeicop bevond zich een territorium en rondom de boerderij aan de zuidzijde van het Schoonrewoerdse Wiel waren zes paren aanwezig.

4.3. Overige waarnemingen

Hieronder worden enkele opvallende waarnemingen opgesomd die gedaan werden tijdens het veldwerk in 2010.

Rouwkwikstaart, 22 maart, adulte man, Hooge Boezem achter Haastrecht
Bokje, 22 maart, Commissarissenlanden
Grote Zilverreiger, 22 maart, Hooge Boezem achter Haastrecht
Beflijster, 30 maart, Polder Lakerveld
Grote Zilverreiger, 30 maart, Sonsbrug
Zwartkopmeeuw, 14 april, 1 overtrekkend naar noord, Veerstalblokboezem
Beflijster, 19 april, drie overtrekkend naar noord, Over-Boeicop
Engelse Kwikstaart, 4 mei, adulte man, Hooge Boezem achter Haastrecht
Puperreiger, 2 juni, adult foeragerend Hooge Boezem achter Haastrecht (In de omgeving van de Zouweboezem werd deze soort regelmatig waargenomen.)
Ralreiger, 23 juni, adult opvliegend uit oever richting Loetbos, Commissarissenlanden
Kruisbek, 1 juli, 3 overvliegend naar noordoost, Schoonrewoerdse Wiel

5. Evaluatie

Hieronder worden voor de Krimpenerwaard en de Vijfheerenlanden de opvallendste ontwikkelingen voor de belangrijkste soortgroepen besproken.

5.1. Krimpenerwaard

In de Krimpenerwaard zijn de onderzochte terreinen, met uitzondering van de Hooge Boezem achter Haastrecht, eerder gekarteerd in 2004. Hierdoor is het voor deze gebieden mogelijk om een vergelijking te maken met de kartering in 2010.

- Alle soorten ganzen laten, conform de landelijke trend, een aantalstoename zien in de onderzochte gebieden. De aantallen in de Middelblokboezem zijn fors te noemen dankzij de aanwezigheid van voldoende broedmogelijkheden op de aanwezige eilandjes. Elders vinden ganzen vooral broedgelegenheid in de aanwezige petgaten. De minder kritische Grote Canadese Gans komt ook tot broeden op slootkanten, zoals in de Hooge Boezem achter Haastrecht.
- Bij de roofvogels was het verdwijnen van de Havik opvallend, hoewel deze soort nog tot broeden zou kunnen komen net buiten de onderzochte terreinen. Buizerd, Boomvalk en Torenvalk bleven stabiel.
- Bij de weidevogels is het beeld voor de Commissarissenlanden dat, door het veranderde beheer de primaire weidevogels, zoals Grutto en Tureluur, in dit terrein verdwenen. Evenwel betrof het hier in 2004 van beide soorten maar een enkel territorium. De Krakeend profiteert in de onderzochte terreinen van de ruigere vegetatie en liet een lichte toename zien. Van de zangvogels bleef de Veldleeuwerik stabiel met één territorium in de Commissarissenlanden, terwijl de Graspieper hier verdween.
- Over het algemeen zitten soorten van riet, ruigte en struweel in de lift. Deze soortgroep met als opvallendste vertegenwoordigers Rietzanger, Spotvogel en Rietgors neemt in alle deelgebieden toe. In de Commissarissenlanden was deze toename het opvallendst. De Rietzanger nam hier toe van nul naar 19 territoria en Rietgors van twee naar acht. Het creëren van rietvegetaties in dit terrein speelt deze soorten duidelijk in de kaart. De toename van de Spotvogel in alle meerjarig onderzochte terreinen staat binnen de Krimpenerwaard niet op zichzelf. Binnen de meerjarig onderzochte terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de periode 2006-2010

neemt de soort zonder uitzondering toe. Een verheugende ontwikkeling gezien de plaatsing op de landelijk Rode Lijst in 2004.

- Bosvogels zijn door de afwezigheid van opgaand bos slecht vertegenwoordigd in de onderzochte terreinen. De Matkop en de Boomkruiper bleven beide stabiel in de Middelblokboezem.

5.2. Vijfheerenlanden

In de Vijfheerenlanden zijn zeven van de 10 onderzochte terreinen eerder door SOVON gekarteerd in 2004. Het betreft hier Sonsbrug, Over-Heicop, Over-Boeicop, Schoonrewoerdse Wiel, Polder Lakerveld, Polder Lexmond en Weverwijk. Bureau Waardenburg heeft in datzelfde jaar de overige drie terreinen gekarteerd. Het is voor alle gebieden dus mogelijk om een vergelijking te maken met de kartering in 2010.

- Alle soorten ganzen laten, conform de landelijke trend, een toename zien in de onderzochte gebieden. Het betreft in de Vijfheerenlanden vooral de Grote Canadese Gans, hoewel de Grauwe Gans ook schoorvoetend zijn entree heeft gemaakt.
- Bij de roofvogels was, net als in de Krimpenerwaard, het verdwijnen van de Havik opvallend, hoewel deze soort nog tot broeden zou kunnen komen ergens buiten de onderzochte terreinen. Ook de Torenvalk en de Boomvalk verdwenen als broedvogel. De Sperwer bleef stabiel, hoewel er in andere objecten werd gebroed dan in 2004.
- Over het algemeen zitten soorten van riet, ruigte en struweel landelijk in de lift. Het beeld van deze soortgroep is wisselend in de onderzochte terreinen, waarschijnlijk deels afhankelijk van de cyclus van griendwerk en rietsnijden en deels van het ouder worden van de bosschages.
- Rietvogels zoals Kleine Karekiet en Bosrietzanger namen vooral in Sonsbrug en Over-Heicop sterk af, terwijl de Sprinkhaanzanger zelfs geheel verdween. Een struweelsoort als de Tuinfluiter bleef in dezelfde terreinen gelijk in aantal. De Spotvogel nam echter flink af. Binnen de ruigtesoorten was het geheel verdwijnen van de Kneu opvallend.
- Bosvogels zijn door de aanwezigheid van opgaande populierenbossen goed vertegenwoordigd in de

onderzochte terreinen. Spechten lieten in bijna alle onderzochte terreinen een toename zien, hoewel de Kleine Bonte Specht verdween in Over-Heicop. De Boomkruiper bleef gelijk in aantal, terwijl de Rode Lijstsoort Matkop een toename liet zien. Dat deze groep in de lift zit is mede te danken aan het steeds geschikter worden van deze bossen: meer dood hout blijft staan of liggen waardoor er broedgelegenheid ontstaat voor holenbroeders.

Literatuur

VAN BEUSEKOM R., HUIGEN P., HUSTINGS F., DE PATER K. & THISSEN J. (RED.) 2005. Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels. Tirion Uitgevers B.V., Baarn.

DE BOER V. 2007. Broedvogels in terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Krimpenerwaard en de Vijfheerenlanden in 2007. SOVON-inventarisatierapport 2007/26. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

DE BOER V. 2008. Broedvogels in terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Krimpenerwaard en de Vijfheerenlanden in 2008. SOVON-inventarisatierapport 2008/15. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

DE BOER V., KLEMANN M. & KOK J. 2009. Broedvogels in terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Krimpenerwaard, de Vijfheerenlanden en op Voorne in 2009. SOVON-inventarisatierapport 2009/65. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

DEUZEMAN S.B. 2004. Broedvogels van terreinen van het Zuid-Hollands Landschap in de Krimpenerwaard, IJsselmonde en Vijfheerenlanden in 2004. SOVON-inventarisatie-rapport 2004/27. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

VAN DIJK A.J., HUSTINGS F. & VAN DER WEIDE M. 2004. Handleiding Landelijk Soortonderzoek Broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

VAN DIJK A.J., BOELE A., HUSTINGS F., KOFFIJBERG K. & PLATE C.L. 2009. Broedvogels in Nederland in 2007. SOVON-monitoringrapport 2009/01. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

VAN DER WINDEN J. 2004. Broedvogels van Quakernaak, Hoenderwiël, De Boezem en de Eendenkooi De Zouwe. Rapportnr 04-191. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Bijlagen

Bijlage 1. Onderzochte soorten en status

Euring	Soort	Lande lijke Rode Lijst	Vogel richtlijn	Prov. Rode Lijst	Doel soort	Meet- soort Progr. beheer
70	Dodaars		b		x	
90	Fuut					
100	Roodhalsfuut	x				
120	Geoorde Fuut		b	x	x	
720	Aalscholver		s			
950	Roerdomp	x	s		x	x
980	Woudaapje	x	s		x	x
1040	Kwak	x			x	
1190	Kleine Zilverreiger	x				
1210	Grote Zilverreiger	x	s			x
1220	Blauwe Reiger					
1240	Purperreiger	x	s		x	x
1340	Ooievaar	x			x	
1440	Lepelaar	x	s		x	x
1520	Knobbelzwaan					
1528	Zwarte Zwaan					
1590	Kolgans					
1610	Grauwe Gans				x	
30130	Soepgans					
1620	Indische Gans					
1660	Canadese Gans					
1670	Brandgans					
1700	Nijlgans					
1710	Casarca					
1730	Bergeend					
1780	Mandarijneend					
1790	Smient					
1820	Krakeend					x
1840	Wintertaling	x				x
1890	Pijlstaart	x				
1910	Zomertaling	x			x	x
1940	Slobeend	x			x	x
1960	Krooneend	x			x	
1980	Tafeleend					
2020	Witoogeend					
2030	Kuifeend					x
2060	Eidereend		b		x	
2180	Brilduiker	x				
2210	Middelste Zaagbek	x		x		
2250	Rosse Stekelstaart					
2310	Wespendief		s			
2380	Zwarte Wouw					
2390	Rode Wouw					
2600	Bruine Kiekendief		s			x
2610	Blauwe Kiekendief	x	s		x	
2630	Grauwe Kiekendief	x	s		x	
2670	Havik					
2690	Sperwer					
2870	Buizerd					
3040	Torenvalk				x	
3100	Boomvalk	x				
3200	Slechtvalk	x				
3320	Korhoen	x	s			
3670	Patrijs	x			x	x
3700	Kwartel					x
3940	Fazant					
4070	Waterral				x	x
4080	Porseleinhoen	x	s		x	
4100	Klein Waterhoen					
4110	Kleinst Waterhoen	x				
4210	Kwartelkoning	x	s		x	x
4500	Scholekster					x
4550	Steltkluut	x				
4560	Kluut		s		x	x
4590	Griel	x			x	
4690	Kleine Plevier				x	
4700	Bontbekplevier	x	b		x	
4770	Strandplevier	x	b		x	

Euring	Soort	Lande lijke Rode Lijst	Vogel richtlijn	Prov. Rode Lijst	Doel soort	Meet- soort Progr. beheer
4820	Morinelplevier	x				
4850	Goudplevier	x				
4930	Kievit					x
5120	Bonte Strandloper	x				
5170	Kemphaan	x	s		x	x
5190	Watersnip	x	b		x	x
5290	Houtsnip			x		
5320	Grutto	x			x	
5410	Wulp			x		x
5460	Tureluur	x			x	x
5560	Oeverloper	x				
5750	Zwartkopmeeuw		s			
5780	Dwergmeeuw	x				
5820	Kokmeeuw					
5900	Stormmeeuw					
5910	Kleine Mantelmeeuw		s			
5920	Zilvermeeuw					
5927	Geelpootmeeuw					
6000	Grote Mantelmeeuw	x				
6110	Grote Stern	x	s		x	
6150	Visdief	x	s		x	
6160	Noordse Stern		s		x	
6240	Dwergstern	x	s		x	
6260	Witwangstern					
6270	Zwarte Stern	x	s		x	
6680	Holenduif					
6840	Turkse Tortel					
6870	Zomertortel	x		x		
7120	Halsbandparkiet					
7240	Koekoek	x				
7350	Kerkuil	x			x	
7440	Oehoe					
7570	Steenuil	x			x	
7610	Bosuil					
7670	Ransuil	x				
7680	Velduil	x	s		x	
7700	Ruigpootuil					
7780	Nachtzwaluw	x	s			x
7950	Gierzwaluw					
8310	IJsvogel		s		x	
8400	Bijeneter					
8460	Hop	x				
8480	Draaihals	x	b		x	x
8550	Grijskopspecht					
8560	Groene Specht	x			x	
8630	Zwarte Specht		s			
8760	Grote Bonte Specht					
8830	Middelste Bonte Specht					
8870	Kleine Bonte Specht					
9720	Kuifleeuwerik	x			x	x
9740	Boomleeuwerik		s	x		x
9760	Veldleeuwerik	x		x		x
9810	Oeverzwaluw	x			x	
9920	Boerenzwaluw	x				
10010	Huiszwaluw	x				
10050	Duinpieper	x	s			x
10090	Boompieper					
10110	Graspieper	x				x
10171	Gele Kwikstaart	x				x
10172	Engelse Gele Kwikstaart	x				
10190	Grote Gele Kwikstaart					
10202	Rouwkwikstaart					
10500	Waterspreeuw					
11030	Noordse Nachtegaal					
11040	Nachtegaal	x			x	
11060	Blauwborst		s		x	x
11210	Zwarte Roodstaart					
11220	Gekraagde Roodstaart			x		x
11370	Paapje	x	b		x	
11390	Roodborsttapuit		b		x	
11460	Tapuit	x	b		x	x
11980	Kramsvogel	x				
12020	Grote Lijster					
12200	Cettis Zanger					

Euring	Soort	Lande lijke Rode Lijst	Vogel richtlijn	Prov. Rode Lijst	Doel soort	Meet- soort Progr. beheer
12360	Sprinkhaanzanger					x
12370	Krekelzanger					
12380	Snor	x	b		x	x
12420	Waterrietzanger					
12430	Rietzanger		b		x	
12500	Bosrietzanger					
12510	Kleine Karekiet					
12530	Grote Karekiet	x	b		x	x
12590	Spotvogel	x				
12600	Orpheusspotvogel					
12740	Braamsluiper					
12750	Grasmus					
12760	Tuinfluitier					
13080	Fluiter					
13110	Tjiftjaf					
13140	Goudhaantje					
13150	Vuurgoudhaantje					
13350	Grauwe Vliegenvanger	x				
13430	Kleine Vliegenvanger					
13490	Bonte Vliegenvanger					
13640	Baardmannetje				x	x
14370	Staartmees					
14400	Glanskop					
14420	Matkop	x		x		
14540	Kuifmees					
14610	Zwarte Mees					
14790	Boomklever			x		
14860	Taigaboomkruiper	x				
14870	Boomkruiper					
14900	Buidelmees					
15080	Wielewaal	x			x	
15150	Grauwe Klauwier	x	s		x	x
15200	Klapekster	x				x
15630	Roek					
15673	Bonte Kraai					
15720	Raaf	x			x	
15910	Huismus	x				
15980	Ringmus	x				
16380	Keep					
16400	Europese Kanarie					
16490	Groenling					
16530	Putter					
16540	Sijs					
16600	Kneu	x				
16634	Kleine Barmsijs					
16660	Kruisbek					
16680	Grote Kruisbek					
16790	Roodmus					
17100	Goudvink					
17170	Appelvink					
18570	Geelgors				x	x
18660	Ortolaan	x				
18770	Rietgors					
18820	Grauwe Gors	x			x	

Bijlage 2. Aantallen territoria vastgesteld in de Krimpenerwaard tijdens door SOVON uitgevoerde kartering in 2004.

MB Middelblokboezem, **VB** Veerstalblokboezem, **CL** Commissarissenlanden

Soort	MB	VB	CL
Fuut	3		1
Blauwe Reiger	14	58	
Knobbelzwaan	2	1	
Grauwe Gans	3		
Canadese Gans	4		
Brandgans	1		
Nijlgans	5	1	1
Krakeend	2		1
Havik	1		
Buizerd	1	1	
Torenvalk	1	1	
Boomvalk	1		
Fazant		1	
Kievit			2
Grutto			1
Tureluur			1
Holenduif	1	2	
Koekoek	1	1	
Ransuil	1		
Ijsvogel	1		
Veldleeuwerik			1
Graspieper			1
Kleine Karekiet		8	
Spotvogel	5	2	
Tuinfluit	6	4	
Grauwe Vliegenvanger	2		
Staartmees	1	1	
Matkop		1	
Boomkruiper	2		
Ekster		1	
Zwarte Kraai	3	2	
Putter	2	1	
Rietgors		2	2

Bijlage 3. Aantallen territoria vastgesteld in de Vijfheerenlanden tijdens door SOVON uitgevoerde kartering in 2004.

Sons Sonsbrug, **Swie** Schoonrewoerdse Wiel, **Oboe** Over-Boeicop, **Ohei** Over-Heicop, **Plav** Polder Lakerveld, **Plex** Polder Lexmond, **Wev** Weverwijk

Soort	Sons	Swie	Oboe	Ohei	Plav	Plex	Wev
Fuut		2					
Blauwe Reiger				19			
Knobbelzwaan	1			1	1		
Canadese Gans	1	2		3	4		
Nijlgans	2	2	2	4	3		
Krakeend	1			1	1		
Kuifeend					1		
Havik				1			
Sperwer	1						1
Buizerd	1		1	1	1		
Torenvalk			1	1			
Boomvalk				1			
Fazant	2		4	6	6	2	
Holenduif	1	2	1	3			
Koekoek	1			1	1		
Steenuil		2					
Bosuil	1			1			
Ransuil			1		1		
Groene Specht	1		1	1			
Grote Bonte Specht	1	1	1	2			
Kleine Bonte Specht				1			
Blauwborst	1						
Roodborsttapuit				1			
Grote Lijster	1		1	2			
Sprinkhaanzanger	1		1	1			
Bosrietzanger	11		3	14			
Kleine Karekiet	14			7	3		2
Spotvogel	3	1	6	2	3		
Grasmus	4		10	16	6	2	
Tuinfluit	6	3	17	14	11	1	3
Grauwe Vliegenvanger	1	1	1	5			
Staartmees	1		1	1	1	1	1
Matkop	1		1	2	1		
Boomkruiper	1	3	2	3	1	1	
Groenling		1	4	4	1		
Putter		2	2	2	2		
Kneu	1	2	2	2	1		
Rietgors	7		2	5			

Bijlage 4. Soortkaarten kartering 2010

SOVON Vogelonderzoek Nederland

Natuurplaza (gebouw Mercator 3)
Toernooiveld 1
6525 ED Nijmegen
T (024) 741 04 10

E info@sovon.nl
I www.sovon.nl

In het voorjaar van 2010 werden 14 terreinen van het Zuid-Hollands Landschap onderzocht op het voorkomen van broedvogels. De inventarisatie richtte zich op een selectie van karakteristieke en schaarse broedvogels. De terreinen lagen in de Krimpenerwaard (Veerstalblokboezem, Middelblokboezem, Commissarissenlanden en de Hooge Boezem achter Haastrecht) en in de Vijfheerenlanden (Hoenderwiel, Eendenkooi De Zouwe, Quakernaak, Polder Lakerveld, Polder Lexmond, Weverwijk, Sonsbrug, Over-Boeicop, Schoonrewoerdse Wiel en Over-Heicop). Van de aangetroffen soorten komen er 15 voor op de Rode Lijst, waaronder weidevogels zoals Slobeend, Grutto en Tureluur en bos- en struweelvogels zoals Groene Specht, Spotvogel, Grauwe Vliegenvanger en Matkop. Vergeleken met een in 2004 uitgevoerde inventarisatie zijn onder meer enkele ganzensoorten toegenomen.

